

Ludo DOCX

Priester en vredestichter

Ludo Docx uit Berlaar werkte 23 jaar in Donapaleu in Frans Baskenland. Op vraag van de Baskische scholen ging hij er als priester-in-zending Jezus' boodschap van liefde en vrede verkondigen onder de jongeren. Na jaren van zaaien, mocht hij oogsten. Dit najaar legde de Baskische afscheidingsbeweging ETA de wapens neer. De vredesonderhandelingen vonden plaats bij Ludo Docx thuis.

'Vredeswerkers zijn gelukkige mensen'

Ilse VAN HALST

Ten huize Docx in Berlaar is priester Ludo nog volop aan het uitpakken. Onder het goedkeurende oog van de vredesduif, die op een glasraam schittert in de lage najaarszon. Ook Ludo Docx straalt. „Vredeswerkers zijn gelukkige mensen”, vertaalt hij het Baskische onderschrift. „En dat is wat ik ben. Ik ben een vredeswerker, geen militant van de Baskische zaak. Ik doe niet aan politiek. Mijn enige strijd is die voor de vrede. Niet met wapens, maar met woorden. Enkel de dialoog leidt naar echte vrede.”

–De dialoog is een weg die de ETA lange tijd koppig weigerde te bewandelen. De aanslagen van de terreurbeweging kostten helaas heel wat mensenlevens.

Dat klopt, maar je mag niet vergeten dat de Euskadi Ta Askatasuna (ETA), wat staat voor Baskenland en Vrijheid, in 1959 werd opgericht als een culturele organisatie. De vier stichters, die ik persoonlijk ken, verdedigden het recht om in Spanje hun taal te mogen spreken, wat tijdens de dictatuur van generaal Franco was verboden. Die culturele strijd onttaarde in de jaren 1960, toen de Guardia Civil op een bepaald moment het vuur opende op enkele culturele militanten. Dat geweld werd beantwoord met geweld, wat ik enigszins begrijp, maar beslist niet goedkeur.

–Hoe groeide uw belangstelling voor de Baskische zaak?

Tijdens de Spaanse burgeroorlog van 1936 tot 1939 ving mijn tante een Baskisch kind op. Later leerde ik Willy Kuijpers en Walter Luyten van de toenmalige Volksunie kennen. Zij waren de Baskische zaak genegen. In 1973 vergezelde ik hen voor het eerst naar Baskenland. Geregeld zou ik er terugkeren om conferenties te geven over de Vlaamse ontvoogdingsstrijd. In 1988 ging ik op vraag van de Baskische scholen met vervoegd pensioen om me definitief in Frans Baskenland te vestigen en in de scholen het evangelie te verkondigen.

–Hoe kwamen de ETA-leiders bij u terecht?

Ik bracht een hele generatie Baskische jongeren het evangelie bij. Voor leerkrachten en catechisten had ik al een gids in het Baskisch uitgegeven over het leven van Jezus. Vervolgens vertaalde ik een versbundel met de evangeliën voor zon- en feestda-

Ludo Docx: „Ik zaaide in de hoop dat de boodschap van liefde en vrede wortel schiet.” © Karel Hemerijckx

gen vanuit een Baskisch dialect naar het Batua, de Baskische eenheidstaal, die intussen mijn tweede taal was geworden. Ik besteedde er mijn erfenis aan. Het had geen zin mijn geld op te potten, ik wilde dat het diende tijdens mijn leven. En waarvoor kon ik het beter gebruiken dan voor de evangelisatie van de jongeren die nooit een voet zetten in een kerk, omdat de Kerk in de ogen van hun ouders met Franco colaboreerde? Jongeren die nu mee aan de basis liggen van de vredesonderhandelingen. Want de ETA rekruteerde weliswaar niet bij zestienjarigen, wel bij 22-jarigen, en zij herinnerden zich die Vlaamse priester die hun taal sprak en hun strijd begreep.

–Kreeg u nooit het verwijt samen te werken met terroristen?

Daarvan werd ik nooit beschuldigd, althans niet in mijn gezicht. Ik beschouw de ETA-militanten trouwens niet als terroristen, maar als vrijheidsstrijders. Ik mag dan wel sympathie hebben voor hun zaak, gebruik van geweld keurde ik nooit goed. Hen bij me thuis ontvangen, deed ik enkel om over vrede te onderhandelen. Ik gaf hen maaltijden en onderdak, voor één nacht,

maar bij me thuis mochten geen aanslagen worden beraamd. Ze mochten ook geen wapens meebrengen. Aan die afspraak hebben ze zich steeds gehouden. Altijd al was ik tegen geweld en die visie stak ik niet onder stoelen of banken. Telkens wanneer ze een aanslag pleegden, was ik daar kapot van. Mensen doden is nooit goed te praten en

„Ik werk aan vrede. Niet met wapens, maar met woorden. De dialoog is de enige weg naar echte vrede”

dat bleef ik herhalen. Ik sprak hen daarop aan. Mijn opdracht is vredeswerk. Als vredeswerker lever je de beste strijd voor het volk. Enkel een respectvolle dialoog leidt tot vrede. Het belang van de dialoog leerde ik bij Marriage Encounter. De dialoog is enorm belangrijk, in een koppel, tussen mensen en tussen de mens en God. Van-

daag doe ik nog steeds elke ochtend mijn dialoog met de Schrift. Daar leerde ik bidden en mediteren met het evangelie.

–Bent u nu een tevreden man?

Jazeker. Ik ben gelukkig. Zalig de vredestichters. Ik trad letterlijk in het spoor van Jezus, die de kant koos van de kleinen, de verstotenen. Ik zaaide in de hoop dat de boodschap van liefde en vrede wortel schiet. Let wel, het is niet dankzij mij dat er nu in Baskenland vrede heerst. Ik bemiddelde slechts en stelde mijn woning open op vraag van bisschop-emeritus José María Setién. Achter de schermen speelde de Kerk een onschatbare rol. Ook het vredesproces in Ierland deed velen in Baskenland nadenken. Kunnen we hier niet hetzelfde bereiken, vroegen ze zich af, zodat onze families eindelijk in rust en vrede kunnen leven? Intussen is Spaans Baskenland erkend als een autonome regio binnen Spanje, is de Baskische taal erkend en worden de leerkrachten in Baskisch-talige scholen evenveel betaald als hun collega's in Spaans-talige. Ik denk dan ook dat de kans groot is dat het bestand ditmaal daadwerkelijk standhoudt. Ik hoop het van harte.